

בס"ד ערב שבת קודש פרשת " וְאַתְחַנֵּן " י"א' מנחם-אב, שבת נחמו, ה-תש"פ, (2020 | יולי - אוגוסט | 01 > - 31 למניינם)

שיעורי הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

קוראים יקרים - מוגש בזה מוקלד לשבת פרשת " וְאַתְחַנֵּן " מאת הרב ברוך רוזנבלום שליט"א. השיעור הוקלד משמיעה - ולכן הניסוח הוא כשל אדם המדבר אל השומע ועל-כן יש להתייחס אליו כאילו נשמעים הדברים מפי כבוד הרב **ממש** בעת קריאת העלון !!!

פרשת " וְאַתְחַנֵּן " - **זוּשָׁא הַשֵּׁיעוּר**: " הציפיה לגאולה " או לפי הידברות: " המסתורין של ליל ט"ז באב "

השיעור נמסר בשנת - **ה- תשע"ט לפקודת עולם (2019 לבניינם)**

תודות לאדם היקר, החפץ בעילום שמו, על הטרחה בתמלול והקלדת השיעורים של הרב לתועלת, לטובת ולזיכוי הרבים, יהי רצון שה' יראה בטוב מעשה ידיו ויברכהו שיזכה להמשיך ולזכות את הרבים

לחלן רשימת חלק משיעורי הרב הקבועים במהלך השבוע - יהי רצון שנחזור לימים בהם ניתן לחתקח ולמסור שיעורים ברוב עם- חדרת מלך, אמן !

יום חמישי:
בני ברק: בשעה 11:30 - רחוב דב גרונו, בית כנסת בית אליהו. לגברים בלבד.
רמת גן: בשעה 17:15 - הרא"ה פינת נגבה, בית כנסת יד הגיבורים - גברים ונשים.
בני ברק: בשעה 20:45 - השיעור המרכזי, בית כנסת הגדול, רחוב ר' עקיבא 54 - גברים ונשים.
בני ברק: בשעה 23:00 - בית כנסת קהל חסידים כיכר אחימאיר - קרית הרצוג - 23:00 - גברים בלבד.

כפר סבא: בשעה 10:30 במדרשת אורות הכפר, רחוב ויצמן, גברים ונשים.
יום שלישי:
ראשון לציון: בשעה 19:15, בית כנסת שי עולמות, רחוב אנילביץ - גברים בלבד.
ראשון לציון: בשעה 20:45 - בית כנסת כתר ארם צובה, רחוב ארם צובה - גברים בלבד.
גבעתיים: בשעה 22:10 שדרות הנשיא 57 - גברים ונשים.

יום רביעי:
רמת גן: בשעה 9:30 - בית כנסת דובב עוז, רחוב הבילויים - גברים ונשים. אלעד:
בשעה 19:45 - בית כנסת דעת שרגא, רחוב אבן גבירול, לגברים בלבד.

זמני כניסת ויציאת שבת פרשת " וְאַתְחַנֵּן " ה-תש"פ (2020 למניינם)

מבוסס על פי לוח- הזמנים לפי שיעון קיץ!!!

"פֶּאֶר הַלוּחַ"

ירושלים -	תל-אביב -	חיפה -	באר-שבע -	יציאה	כניסת השבת	יציאה- זמן רבנו תם
				20:16	19:00	21:04
				20:18	19:18	21:00
				20:19	19:08	21:01
				20:16	19:16	20:58

גליון זה מוקדש:

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית זהרי לרפואת שיר לוי בת קרן שנמנעה בגלישה באתר החרמון לעילוי נשמת האישיה הכשרה מרת ליהה עליזה בת ברכה ז"ל לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס לע"נ בן דודי יעקב פולת בן לטיפה יפה ע"ה לעילוי נשמות הרבנים -

הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל שתבלחט"א וכן הרב "החלבן" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל בן בלנקה הרשל"צ רבי אליהו (בקשי דרוון) זצוק"ל בן טובה בהייה וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (שָׁנָרָה) הי"ד בת שירה אסתר שתבלחט"א

תנצב"ה

ובשיעור זה:

על מה דיברו אליהו הנביא ורבי יוסי בחורבה בירושלים?
מה היו תנאי הקבלה לצבא של בר כוכבא?
איזו בת קול מנהמת כל יום ומה היא רוצה?
כל זאת ועוד בשיעור שלפננו.

הרב ברוך רוזנבלום שליט"א בחידושים נפלאים לשבת פרשת - " וְאַתְחַנֵּן "

השיעור מתחיל בעמוד 3. שבת שלום רובי ק - העלון טעון גניזה 1

* ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

לקבלת העלון בדוא"ל או בוואטפ - (בלי נדר ובע"ה) ניתן לשלוח הודעה לכתובת דוא"ל הבאה: rk-pk@hotmail.com - כמו כן ניתן להוריד את העלון מאתר לדעת.נט גליונות פרשת השבוע.

Join us for Shabbat.

בס"ד ברוך שאמר משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "ואתחנן" - נושא: "הציפייה למאולה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למניינם)).

השיעור נכתב, חודפס והוקדש

לרפואה

הגאון הרב (שלמה) יוסף ניסן שליט"א בן נג'יה.

לרפואת והצלחת: רבי רפאל בובי בן נג'יה

חיים גד ארמא בן נחמה רבקה ורדה דודתי פנינה (אבליו) קמליאן בת רחל-דודתי ברטה בת רחל

מרת אסנת עליזה בת ג'רמן

אברהם בן רוזן

יהודית בת מרסל

רפאל (איטח) בן תמרה

אברהם (חדד) בן רוזה

יששכר תעזי בן מרים

ולרפואת שיר לוי בת קרן שנפגעה

בגלישה באתר החרמון

אָדל מעול בת רונית,

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף

(פינטו) בן הרבנית זרי

לרפואת והצלחת ולבריאות איתנה של כל עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם

- להינצל מכל המגפות ומכל המחלות ובפרט מהקורונה

לרפואה שלימה ולכל

הישועות - אמן !!!

ההצלחה

ר' משה בן שוקת חיה ובני ביתו ימלאו ה' כל משאלות לבם לטובה! הילה ענת בת ציפורה תומר כהן בן גילה

להצלחת בני משפחת קמליאן - ובמיוחד רעייתי היקרה פזית זלדה מרשיה בת מריון מונה אסתר ורני אהרן בן פרחא אליזה - לרפואה שלימה - לבריאות איתנה, לפרנסה טובה ומוצלחת בריח וזלא בצמצום - יהי רצון שנוכה להמשיך ולזכות ולהפיץ - בלי נדר ובעיני - דברי תורה של כבוד הרב ברוך רוזנבלום - לעוד הרבה הרבה שנים, אמן. לרפואת והצלחת ילדנו - אנדילתם בבריאות איתנה וברוחה ופרנסה טובה - שזכו לתורה ולמצוות ולזיווג הגון משורש נשמתם - ושזכו לזרע קודש של קיימה - לעבודת ה' יתברך ולאריכות חיים אמן - ואלה שמותם:

- 1 קארין אליזה בת פזית זלדה מרשיה
- 2 נוייה רחל בת פזית זלדה מרשיה
- 3 נתנאל בן פזית זלדה מרשיה

גליון זה מוקדש:

לרפואת האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף (פינטו) בן הרבנית זהרי לרפואת שיר לוי בת קרן שנפגעה בגלישה באתר החרמון

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת ליהא עליזה בת ברכה ז"ל לעילוי נשמת מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס לע"נ בן דודי יעקב פולת בן לטיפה יפה ע"ה

לעילוי נשמות הרבנים - הרה"צ יהודה יצחק אדלר זצוק"ל בן טובה גיטל שתבלחט"א וכן הרב "החלבון" הרב המקובל חיים פרחיה (כהן) זצ"ל בן בלנא הרשל"צ רבי אליהו (בקשי דורון) זצוק"ל בן טובה בהייה

וכן גם לעילוי נשמת הנערה רינה (ש'נרב) הי"ד בת שירה אסתר שתבלחט"א

תנצב"ה

לעילוי הנשמות

ר' יצחק אהרן רוזנבלום בן ישראל זאב ז"ל - אביו של כבוד הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (שיבדל לחיים טובים וארוכים אמן).

לעילוי נשמת

אבי, מורי ועטרת ראשי, היקר-

יעקב (קמליאן) בן רחל ויצחק ז"ל

ולעילוי נשמת אמי מרת פרחא אליזה

בת חביבה ז"ל

לעילוי נשמת בן משה (הקן ע"ה)

שלום חשדי בן רחל

בכור (זכור) בן אסתר

אברהם אבי בן יהודה ושרה

הרולד ראובן פרנקל בן ארנה (ERNA)

חזנה בת סמרה ע"ה שנפ' כב' תמוז התש"פ

מוטל בן יוסף

לע"נ אבלין (קמליאן) בת חביבה ומנשה נפ' ליל י"ז בטבת התשע"ט ההרגה רחל חיה (גוטמן) ע"ה בת רות וההרגה רחמיאל רייזל (רוזן) ע"ה בת ברברה שנהרגו ובתאונת התהפכות האוטובוס המורידה בכביש 443 ביום א' ה' באדר"ב

התשע"ט ונטמן באותו היום. הנערה בת ה- 19 אורי (אנאקביר) הי"ד (מהישוב "תקוע") בת נאנה שנרצחה בירושלים בידי בן עולה

הרב אברהם ישעיהו (הבר) בן הדסה (ראש עמותת "מתנת חיים)

הילד הצדיק יצחק אחיא (כרמון) בן לימור

יצחק בן סוליקה

רחל שלומית בת איריס

הרב יהודה יצחק אדלר זצ"ל בן טובה גיטל החלבון-הרב חיים פרחיה (כהן) זצוק"ל בן בלנא הנערה רינה (ש'נרב) הי"ד בת שירה אסתר שלבדלחט"א שנרצחה

בידי בן עולה ונטמנה בערב שבת פרשת "עקב", כב' מנחם אב התשע"ט (2019 למניינם)

לע"נ תהל וירין מעול (שנהרגו בתאונה באשדוד בכח' מנחם אב התשע"ט) בנות רנית שלבדלחט"א

לעילוי נשמת

מיכאל (מייקל) אלן (למשפחת נתן) בן דוד ופיליס (נפטור כז' חשוון התש"פ ונקבר ליל כח' חשוון התש"פ)

לעילוי נשמת האישה הכשרה מרת עליזה ליהא בת ברכה ז"ל

לע"נ בן דודי יעקב פולת בן לטיפה יפה ע"ה (נפטור ערב שבת קודש פרשת "ויקהל-פקודי, כד' אדר התש"פ) הרשל"צ רבי אליהו (בקשי דורון) זצוק"ל בן טובה בהייה אבלין טקו ז"ל בת יוסף וזוגריה ז"ל

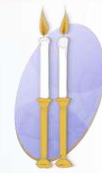
לע"נ

שלמה בן תפחה זהבה ז"ל נפטר בשבת ויום טוב הראשון של הפסח ונטמן במוצ"ש (חזה"מ) ליל ט"ז בניסן התשע"ט וכן אחיו עמנואל בן תפחה זהבה (נפטור יב' שבט התש"פ) אברהם בן ניסים ושושנה ז"ל - נפטור ערב שבת ויום טוב ראשון של פסח י"ד בניסן התשע"ט ונטמן בחזה"מ ליל י"ז בניסן התשע"ט ולעילוי נשמת אימו שושנה ז"ל שנפטרה

ת.נ.צ.ב.ה

* ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בדמן התפילה ובדמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

Join us for Shabbat.

בס"ד ברוך שאמר

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "ואתחנן" - נושא: "הציפיה לגאולה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למניינם).

פרשת "ואתחנן" - נושא: "הציפיה לגאולה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - שנת ה-תשע"ט

לעלם לעלמי עלמיא, שיש בו ז' תיבות, ואומרים אותו ז' פעמים ביום. ויש בפסוק בראשית כ"ח אותיות וכן ביהא שמיא רבא. וכן בפסי' ויודבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר {שמות כ, א} יש בו ז' יאה שמיא רבא בכל כחו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית וכאילו קיבל תורה בהר סיני. וכנגד זה אמר שלמה ז' פסוקים שיש בהם כ"ח עתים, זהו מעת ללדת עד עת שלום {קהלת ג, ב-ח}. והם כנגד ז' ימי השבוע שיש בהם כ"ח עתים משתנים מבוקר עד חצי היום אחד, מחצי היום עד הלילה ב', מתחילת הלילה עד חצי הלילה ג', מחצי הלילה עד הבקר ד', וכן בכל יום, הרי כ"ח עתים.

כותב המגלה עמוקות {ואתחנן אופן רייב} - ידוע ששם של כ"ח הוא יוצא מז' תיבות של בראשית {א, א}, בפסוק ראשון שיש בו ז' תיבות וכ"ח אותיות. ומן פסוק של מתן תורה {שמות כ, א} וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, שיש בו גם כן ז' תיבות וכ"ח אותיות. ומן אמון יהא שמה רבה מברך לעלם ולעלמי עלמיא, שיש בו גם כן ז' תיבות וכ"ח אותיות, וזה סוד העונה שיש בהם כ"ח עתים {שבת קיט, א}. כמו שהביא הב"י בא"ח סימן נ"ו...

וטעם ג' אלו הם בסוד 'ראש תוך סוף', דהיינו בראשית הוא ראש הבריאה, ומתן תורה הוא באמצע, ואמון יהא שמיא רבה הוא הסוף של זה העולם ...

ובפסי' בראשית, אמר "את גדלך" - דאתמר גבי מעשה בראשית "עושה גדולות עד אין חקר" {איוב ה, ט}, ואת ידך החזקה על כ"ח אותיות שבפסוק "ויודבר אלהים את כל הדברים האלה", שהוא גם כן כ"ח אותיות, שעליהם אמר משה: "ואת ידך החזקה", שדרשו ז"ל {שמו"ר פמ"ו ג} על הלוחות שהם ניתנו בב' ידים, ב' פעמים י"ד הוא כ"ח {שנאמר} קול אדניי בכח {תהלים כט, ד}. וקיבלו ישראל את התורה בסוד שם כ"ח "הן אל ישגיב בכח" {איוב לו, כח}, מי אל בשמים ובארץ הוא על סוד אמון יהא שמיא רבא שיהיה לבסוף ... ולפי שמג' אלו יוצא שם של כ"ח כמ"ש, לכן אמר משה "אעברה נא", שרצה להשיג כח אדניי שהוא נחלק לתלתא דרגין בסוד "יהא שמיא רבא", אמר ג' ענינים: לעלם, ולעלמי, עלמיא. לקביל 'לעלם' אמר "אעברה נא ואראה את הארץ", לקביל 'לעלמי' אמר "ההר הטוב הזה", ולקבל 'עלמיא' אמר "הלבנון"...

ע"כ דבריו. כמובן שהכל מובן ולא צריך שום ביאור © כדי להיכנס לביאור הדברים, נצטרך תחילה להביא דברי גמרא מוכרת מאד שנמצאת בתחילת מסכת ברכות:

אומרת הגמרא {מסכת ברכות ג, א} - **תניא**: א"ר יוסי: פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל, בא אליהו זכור לטוב ושמר לי על הפתח {והמתין לי} עד שסיימתי תפילתי. לאחר שסיימתי תפילתי אמר לי: שלום עליך רבי, ואמרת לי: שלום עליך רבי ומורי, ואמר לי: בני, מפני מה נכנסת לחורבה זו? אמרתי לו: להתפלל. ואמר לי: היה לך להתפלל בדרך. ואמרת לי: מתנייא הייתי שמא יפסיקו בי עובדי דרכים, ואמר לי: היה לך להתפלל תפלה קצרה. באותה שעה למדתי ממנו שלשה דברים: למדתי שאין נכנסין לחורבה ולמדתי שמתפללין בדרך ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה. ואמר לי: בני מה קול שמעת בחורבה זו? ואמרת לי: שמעתי בת קול שמנהמת כיונה ואומרת: אוי לבנים שבעונותיהם החרבות את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתם לבין האומות. ואמר לי: חייך וחיי ראשך לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך, ולא זו בלבד, אלא בשעה שישיראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמיא הגדול מבורך הקב"ה מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם.

כל מגיד שיעור מסיים את הגמרא הזו בחמש דק' - אין שאלות, הכל ברור. אבל בואו תראו מהלך עצום ונשגב על הגמרא הזו, שקשורה - הן לישבת נחמוי, הן לט"ו באב, הן לישבעה דנחמתא' והן לא' הסודות הגדולים של תשעה באב; מקור הדברים שנאמר, לקוחים מכמה

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת ואתחנן. השבת היא השבת הראשונה מתוך 'שבעה דנחמתא', ולמפסיר נקרא את ההפסרה בנביא ישעיה - {ישעיה מ, א} **נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם**. **אומרת המשנה** {מסכת תענית פ"ד, מ"ח} - **לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר פגא וימים הכפורים** ...

חז"ל הקדושים מונים שש סיבות מה אירע בט"ו באב; **אומרת הגמרא** {מסכת תענית ל, ב. לא, א} - **בשלמא יום הכפורים מובן משום דאית ביה סליחה ומחילה יום שניתנו בו לוחות האחרונות אלא ט"ו באב מאי היא מה היה בט"ו באב?**

הגמרא מביאה את הסיבות, שאת חלק מהן נראה בהמשך. ידועים דברי הטור, שלעולם פרשת ואתחנן נקראת לאחר תשעה באב; **כותב הטור** {או"ח סי' תכ"ח הלכות ראש חודש} - **מנו ועצרו** קודם כל פרשת במדבר - מונים את בני ישראל, ולאחר מכן מגיע חג העצרת. **צומו וצלו** קודם כל צמים צום ט' באב, ולאחר מכן קוראים פרשת ואתחנן, שעוסקת בתפילתו של משה רבינו, שהתפלל 515 תפילות כמנין ואתחנן.

פותרת הפרשה: {דברים ג, כג} **ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר**: {כד} **ה' אלהים אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך**: {כה} **אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הידך ההר הטוב הזה והלבנון**.

נשאלת השאלה - מתי היתה תפלתו של משה רבינו **בעת ההוא לאמר**?

אומרים חלק המפרשים, בט"ו באב; ראה משה רבינו שט"ו אלף האחרונים לא מתו - כתוצאה מכוח התפלה שהתפללו, אז הבין משה שע"י כוח התפלה אפשר לבטל גזירות שנגזרו. לכן הוא עמד בתפלה - 515 תפילות - מט"ו באב עד ז' באדר.

אומרת התורה בפרשת בראשית: {ב, י} **ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים**: {יא} **שם האחד פישון הוא הסב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב**: {יב} **וזהב הארץ הוא טוב שם הבדלח וארץ השהם**.

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה טז, אות ב} - **אמר ריש לקיש לא היה עולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא בשביל בית המקדש, שנאמר: וזהב הארץ היא טוב, היך מה דאת אמר {דברים ג, כה}: ההר הטוב הזה והלבנון**.

בשיעור הקודם הבאנו קטע מדברי הגאון מוילנא ולא ביארנו אותם; **כותב הגאון מוילנא** {אדרת אליהו} - **ודי זהב סוד כח וכמו מה שאמרו רז"ל** {שבת קי"ט ע"ב} כל העונה איש"ר בכל כחו מקרעין לו גזר דינו של ע' שנה שהוא שם אלהים בנקודותיו סוד יוסף וסוד ושם עירו פעו. כי שם יש כח כמ"ש בוהר על פסוק "ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' כו"ו כי שם ב' פעמים יד', והם ב' ידים וזהו "די זהב" שני פעמים י"ד.

מהדברים האלה, נוכל להיכנס לתוך פרשת השבוע עם דבריו הנפלאים של בעל **המגלה עמוקות**. אבל כדי לנסות ולהבין מה כוונת דבריו, נצטרך להקדים הקדמה מדברי בעל **הטורים** על הפסי' הראשון בתורה - {בראשית א, א} **בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ**;

כותב בעל הטורים - בפסוק של בראשית יש ז' תיבות כנגד ז' ימי השבוע. וז' שנים בשמיטה וז' שמיטין ביובל וז' רקיעים {חגיגה יב:} וז' ארצות וז' ימים וז' משרתים, שצ"ם חנכ"ל. וכנגדם אמר דוד שבע ביום הללתיך {תהלים קי"ט קס"ד}. ולכך תקנו "יהא שמיא רבא מברך

¹ **ברוך שאמר**: ידועים דברי הגמרא {מסכת נדרים נ, א} שאמר ר' עקיבא לאשתו: **אי הואי לי אילו היה לי די ממון, רמינא ליך ירושלים דזהבא הייתי מקשט אותך בתכשיט שמצויר עליו ירושלים של זהב**; העומק שבדבר הוא, שכל תכלית הזהב בעולם נועד עבור ירושלים.

² **ברוך שאמר**: "ד"י" - אם הפוך את האותיות תקבל י"ד - פעם א'. אם תיקח את המלה זה"ב ביגמטריא 2+5+7=14 - י"ד - מכאן יש לנו פעמיים י"ד.

³ **ברוך שאמר**: ידוע שלבעל **המגלה עמוקות** יש ספר נפרד רק על פרשת ואתחנן - שם יש לו 256 פירושים על המילים **אעברה נא**.

Join us for Shabbat.

בס"ד ברוך שאמר

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "וַתַּחֲנַן" - נושא: "הציפייה ללאולה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למניינם)).

אמר להם **האמרי אמת מגור**: "יהודי שמתארך אצלו אליהו הנביא דרך קבע - מגיע לו שיקומו לפניו וילוו אותו החוצה!"
 כששמעו החסידים את הדברים, יצאו בריצה החוצה לתפוס את ר' אליהו **לופיאן** שירעיף עליהם מברכותיו - כל א' בקש את מה שהוא צריך; הסתכל ר' אליהו על החסידים ואמר: "חבריה אתם יכולים לעזוב אותי - מה פתאום באתם אליי?!"
 "הרביה אמר שאליהו הנביא מגיע אליך דרך קבע - אז מא' שאליהו הנביא מגיע אליו דרך קבע, לא נבקש ברכה?!"
 אמר להם ר' אליהו **לופיאן**: "רבותי! מי שיודע איפה נמצא אליהו הנביא, סימן שהוא מחזיק את הלוי"ז שלו - אז תחזרו אליו!" ©
למה הבאנו את הסיפור הזה? פשוט מאד. כי אם אליהו הנביא יודע שר' יוסי שמע קול, אז מה פתאום הוא שואל אותו מה הוא שמע - הוא לא יודע, מן הסתם הוא ידע מה הוא שמע?
 לאחר הברכה, מובן כעת שהגמרא הזאת צריכה ביאור מעמיק - בואו נתחיל בביאור הדברים, דוקא מט"ו באב:
אומרת הגמרא [מסכת בב"ב קכ"א, א; מסכת תענית ל, ב - לא, א] - **א"ר שמעון ב"ג**: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיוה"כ: **בשלמא** ברור ומובן הדבר לגבי **יום הכפורים** שהוא יום טוב ויש לשמוח בו, **משום דאית ביה סליחה ומחילה**, ועוד, שהוא היום שניתנו בו **לוחות האחרונות**. **אלא ט"ו באב מאי היא** חשיבותו ומדוע נקבע כיום טוב? **אמר רב יהודה אמר שמואל**: ט"ו באב נקבע כיום של שמחה, לפי שהוא **יום שהותרו שבתים לבוא זה בזה**; ביום זה בטלו את האיסור על בת הירשת נחלת אביה להינשא לבן שבט אחר. שואלת הגמרא: **מאי דרוש** מה דרשו חכמים כדי ללמוד שהאיסור חל רק על אותו דור, ולא על הבאים אחריו? הם דרשו את הביטוי: [במדבר לו-ו] **"זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד וגו'**, הנמצא בפסוקים האוסרים להעביר נחלה משבט לשבט, ולמדו ממנו: **דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה**. טעם שני: **אמר רב יוסף אמר רב נחמן**: יום שהותר לבני שבט בנימין לבוא בקהל ולהתחתן עם שאר שבטי ישראל, לאחר שישאל אסרו על עצמם את החיתון עם בני השבט, בגלל מעשה פילגש בגבעה, **שנאמר** [שופטים כא-א] **ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר איש ממנו לא יתן בתו לבנימין לאשה** ... טעם נוסף: **אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן**: יום שכלו בו **מתי מדבר** שפסקו בו המזבח האנשים מבני ישראל שנגזר עליהם למות במדבר⁵ ... **עולא אמר**: יום שביטל הושע בן אלה מלך ישראל פרוסדיות השומרים שהושיב ירבעם בן נבט על הדרכים לירושלים למנוע שלא יעלו ישראל לרגל. **ואמר הושע בן אלה**: **לאיזה שירצו יעלו** אם ירצו יעלו לירושלים, ואם ירצו ילכו לבית אל או לדר. לפיכך נקבע ליו"ט, על השמחה שהותר להם לעלות לבית המקדש לרגל. **רב מתנה אמר**: יום שנתנו הרוגי ביתר לקבורה **ואמר רב מתנה**: אותנו יום שנתנו הרוגי ביתר לקבורה תקנו חכמים ביבנה הטוב והמטיב בברכת המזון. **הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה**. רבה ורב יוסף **דאמרי תרויהו**: יום שפסקו מלכרות עצים למערכה לאש המזבח והיו שמחים באותו יום כי השלימו בו מצוה גדולה.
 ע"כ הסיבות שמונה הגמרא, ומכאן הייתי רוצה לעסוק בנושא של הרוגי ביתר:

מספרת הגמרא [מסכת גיטין נו, א] - **אשקא קא דריספק חריב ביתר**⁶ בגלל דופן של מרכבת נשים חרבה העיר ביתר. **דהו נהיגי כי הוה מתיליד**

ספרים: הא' מביאורו על העין יעקב לר' יעקב בן חביב שנקרא בשם 'הכותבי'. הב' מדברי העוללות אפרים לבעל הכלי יקר, הג' מתוך הספר **חזון למועד** [חזיון ה'], הדי' **בצל משכיות הכסף**, והה' **מסילות באגדה**.
בואו נתחיל לבאר את הגמרא - שלב אחר שלב:
 אומר לנו ר' יוסי: **"פעם אחת הייתי מהלך בדרך ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל..."**;

שאלה ראשונה שצריכה ביאור, מה אכפת לנו באיזו חורבה הוא נכנס להתפלל - אם זו היתה חורבה מחורבות ירושלים, או חורבה מחורבות עפולה או רעננה - מה אכפת לנו איפה זה היה?
 למה הוא ניכנס אל תוך החורבה? אומרת לנו הגמרא "כדי להתפלל"; **"בא אליהו זכור לטוב ושמר לי על הפתח (והמתין לי) עד שסיימתי תפילתי"** - מסתמא שר' יוסי התפלל בכוונה גדולה - סיים את תפלתו - פסע ג' צעדים אחורה - "עושה שלום במרומיו..." - ואז קלט את אליהו הנביא; אומרת הגמרא: **"אמר לי אליהו הנביא: שלום עליך רבי ואמרת לי: שלום עליך רבי ומורי"** - משמע מכאן, שהם הכירו א' את השני.

נשאלת השאלה - ולמה לא הקדים ר' יוסי 'שלום' לאליהו הנביא, למה היה צריך אליהו הנביא להקדים לו שלום?!

לאחר מכך שאל אותו אליהו הנביא: **"בני מפני מה נכנסת לחורבה זו"**;

נשאלת השאלה - מה פירוש "לחורבה זו" - אסור להיכנס לחורבה זו או אסור להיכנס לחורבה בכלל, והרי בהמשך אומרת הגמרא⁴ שאסור להיכנס לחורבה כלל?

ועוד יש לשאול, למה הוא שאל אותו **"מפני מה נכנסת לחורבה זו"**, הרי כתוב קודם לכן שהוא נכנס כדי להתפלל?!

שאלה נוספת, שואל אותו אליהו הנביא: **"בני מה קול שמעת בחורבה זו"** - ועונה לו ר' יוסי: **"שמעתי בת קול שמנהמת כיונה"**;

נשאלת השאלה - אליהו הנביא לא שאל אותו לגבי 'בת קול' אלא על 'קול', אז למה ענה לו ר' יוסי "שמעתי בת קול" - לכאורה, הוא היה צריך לומר לו: "לא שמעתי קול אלא בת קול" וכו'?

ועוד יש להקשות, הרי אליהו הנביא - היה נביא, הוא מן הסתם ידע מה הוא שמע ולצורך מה הוא נכנס לחורבה, אז שביל מה הוא היה צריך לשאול אותו "מה קול שמעת" ו"מפני מה נכנסת לחורבה זו"?!
מסופר שכאשר הגיע ר' אליהו **לופיאן** לארץ, הגיעו אליו ראשי ישיבת כפר חסידים ובקשו ממנו לבוא ולהצטרף לצוות הישיבה. הוא סרב בנימוס ואמר: **"אני צריך להכין את העולם הבא שלי, ולכן אני לא מוכן לקחת על עצמי את עול הישיבה..."**

ראשי הישיבה ניסו לשכנעו מסי' פעמים, אך כשראו שהדבר לא עולה בידם, החליטו לגשת לחזון איש. סיפרו לו את הדברים, ואז ביקש החזון איש לקרוא לו אליו.

כאשר הגיע ר' אליהו **לופיאן לחזון איש**, שאל אותו החזון איש: "האם אתה רוצה להאריך ימים??"

"בוודאי!"

"אם ככה, כדי להאריך ימים צריך להרביץ תורה, כי כך אמר נעים זמירות ישראל - דוד המלך ע"ה: {תהלים צב, טו} **"עוד ינבון בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יְהִי"**

כשהגיע ר' אליהו לופיאן לארץ, התחנה הראשונה שלו היתה אצל האדמו"ר מגור. כשנכנס אליו ר' אליהו **לופיאן**, נעמד האדמו"ר מגור מלוא קומתו לכבודו. באותו הזמן עמדו החסידים בתדהמה ולא האמינו למראה עיניהם - "על מה ולמה האדמו"ר קם לפנינו?!"⁵ וכך היה גם ביציאתו - קם האדמו"ר וליווה אותו החוצה!

כשחזר האדמו"ר לחדר, בא א' החסידים ושאל לפשר הענין - "רבינו! מה פתאום הרב קם לפני אותו אברך??"

⁵ **ברוך שאמר**: מספר המדרש [איכה רבה, פרשה א, אות לג] - **אמר רבי לוי**: כל ערב תשעה באב היה משה מוציא פרוז בכל הממנה ואומר צאו לחפר, והיו יוצאין וחופרין קברות וישנין בהן, לשחרית היה מוציא פרוז ואומר קומו והפרישו המתים מן החיים, והיו עומדים ומוציאין עצמן, חמשה עשר אלף ופרוטרוט חסרו שש מאות אלף בכל שנה היו מתים חמשה עשר אלף, ובשנת הארבעים האחרון עשו כן ומוציאו עצמן שלמים, אמרו דומה שטעינו בחשבון כנראה שנכנסנו בתאריך לא נכון, וכן בעשור ובאחד עשר ובשנים עשר ושלשה עשר וארבעה עשר, כיון דאתמלא סיהרא כיון שהלכנה כבר היתה במילואה, שהיה יום ט"ו באב אמרו דומה שהקדוש ברוך הוא ביטל אותה גזרה מעלינו וחזרו ונעשאוהו יום טוב...

⁶ **ברוך שאמר**: לא ידוע אם זו אותה 'ביתר' של היום. יכול להיות שהעיר של היום היא רק חלק קטן מביתר המקראית, היות וחז"ל אומרים שהיו גרים בה

⁴ ת"ר: מפני שלשה דברים אין נכנסין לחורבה: מפני חשד מפני המפולת ומפני המזיקין.

* - ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

Join us for Shabbat.

משיחותיו של הרב"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת " וַתַּחֲנַן " - נושא: " הציפייה לאולה " או לפי הידברות: " המסתורין של ליל ט"ו באב " - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א | נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למנינים).

ונתפשט בכל מלכות מצרים ובבל ואיש לא עמד בפניו, ובכל מקום שהיה הולך, היה שופך דמי האויבים כמים מבלי חמלה. ובאו על זה בספריהם ספורים גדולים, ולכן היה רבי עקיבא נושא כליו, רוצה לומר כלי מלחמתו, לפי שלא שיער עניינו בדבר המשפט ולימוד התורה כמו שעתיד להיות משיח בן דוד, אבל לענין המלחמות והנקמות בלבד עשאו משיח אלהים.

נשאלת השאלה – מה היה סוד ההצלחה של בר כוכבא?
מובא בחז"ל, שסוד הצלחתו היה דודו – רבי אֶלְעָזָר המוֹדְעִי; לאחר שצר אדריאנוס על ביתר שלש וחצי שנים, היה רבי אֶלְעָזָר המוֹדְעִי עומד כל הזמן בתפילה¹¹;

מספר המדרש {איכה רבה שם} – **שְׁלֹשׁ שָׁנִים וּמֵחָצָה הִקְיָה צַר אֲדְרִיאָנוֹס קִיסָר לְבֵיתָהּ, וְהָיָה שֶׁם רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי עֹסֵק בְּשִׁקּוּ וּבִתְעֵנִיתוֹ, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם מִתְפַּלֵּל וְאוֹמֵר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אֶל תְּשֻׁב בְּדִין הַיּוֹם** וכך במשך שלש וחצי שנים, הוא היה דוחה את מדת הדין. [ולבסוף נתן [אדריאנוס] דַּעְתּוֹ לְחֹזֵר – רבותי, חוזרים בחזרה. אין סיכוי לכבוש את העיר הזאת!], אֲתָא חַד פּוֹתָאֵי הַגִּיעַ גּוֹי אֶחָד מִן הַשּׁוֹמְרוֹנִים וּמֵצֵאוּ וּמֵצֵאוּ אֶת אֲדְרִיאָנוֹס מִתְכוּוֹן לְחֹזֵר בַּחֲזָרָה לָאֲרֵצוֹ וְאוֹמֵר לוֹ, אֲדוֹנִי, כָּל יוֹמִין דְּהָדָא תִּרְגְּלוּתָא מִתְנַעֵגַע בְּקִיטָמָא לִית אֵתָּהּ כְּבִישׁ לָהּ כֹּל זְמַן שְׁהִיתְרַגְּלוּתִי הַזֹּאת, שְׁקוּרָאִים לֵה אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי עוֹמֵד בַּתְּפִילָה לְפָנֵי הַקְּבִיָּה, לֹא תִנְצַח אוֹתָם! זֶה לֹא קְשׁוֹר לְגַבּוּרָה שֶׁל בַּר כּוֹכְבָא וְלֹא לִיחִידַת הָאֲרִיּוֹת וְלֹא לְכָלֹּם –

התפילה של אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי היא שמצילה אותם! **אֵלָּא הַמֵּתָן לִי דְאֵנָּה עֵבִיד לָךְ דְּתַכְבְּשֵׁנָה יוֹמָא דִּין** – אם תיתן לי רשות, אמר אותו מנוול, אביא לך את ר' אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי – מה עשה אותו מנוול? **מִיָּד עָלִיל בִּיהַ בְּבוּבִיָּה דְּמִדִּינָתָא** נכנס אותו מנוול לביוב של ביתר וּאֶשְׁכַּחִיה [והגיע] לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּהָוָה שֶׁהָיָה באותו הזמן **קָאִים וּמִצְלִי מִתְפַּלֵּל תְּפִילַת 18, עֵבֵד גְּרָמִיָּה לְחִישׁ בְּאוּדִיָּה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי**, ניגש אליו אותו מנוול באמצע התפלה, ולחש לו באוזן; כל האנשים בבית הכנסת מסתכלים ולא מבינים מה הוא לוחש לו באוזן באמצע תפילת 18! **מִיָּד אֶזְלוּן וְאֶמְרוּן הֲלָכוּ וְאֶמְרוּ לְבַר כּוֹזִיבָא חֲבִיבָךְ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּעֵי לְאֶשְׁלָמָא מִדִּינָתָא עִם אֲדְרִיאָנוֹס** – דע לך, שהודו שלך ר' אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי, הולך לחתור תחתיד והולך לחתום הסכם שלום עם אֲדְרִיאָנוֹס! **שֶׁלַח וְאֶתִּיָּיָה לְהָוָה פּוֹתָאֵי גּוֹי הֵלֵךְ בַּר כּוֹכְבָא וְתַפֵּס אֶת אוֹתוֹ מְנוּוֹל אֶמְרָ לִיָּה: מַאי אֶמְרַתְּ לִיָּה** "מה אמרת לדוד שלי באוזן?!" **אֶמְרָ לִיָּה אוֹתוֹ גּוֹי: אִין אֵנָּה אֶמְרָ לָךְ, מִלְּכָא קְטִיל לִיָּה לְהָוָה גְּבָרָא, וְאִין לִית אֵנָּה אֶמְרָ לָךְ אֵת קְטִיל לִיָּה לְהָוָה גְּבָרָא** אני בין כה במלכות; אם אומר לך מה אמרת לדוד שלך באוזן – יצא שאני מגלה סודות של מלכות ואז יהרוג אותי אֲדְרִיאָנוֹס, ואם לא אספר לך, ממילא אתה תהרוג אותי, אז בכל מצב אני מת! **אֲבָל מוֹטֵב לִיקְטִילָה הָוָה גְּבָרָא לְגְרָמִיָּה וְלֹא תִתְפָּרְסִין מִיִּסְטִירִין דְּמִלְּכוּתָא** לכן אני מעדיף למות בשביל אדריאנוס ולא לגלות לך מה אמרתי לו! **בְּן כּוֹזִיבָא סִבֵּר בְּדַעְתִּיָּה דְּבַעֵי לְאֶשְׁלָמָא מִדִּינָתָא** הבין בר כוכבא, שהגוי הזה בא לומר סוד בשם אדריאנוס לר' אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי. פירוש הדבר, שהוא משתף פעולה עם אֲדְרִיאָנוֹס! **כִּיֵּן דְּחִסַּל רַבִּי אֶלְעָזָר צְלוֹתִיָּה שֶׁלַח וְאֶתִּיָּיָה** המתין בר כוכבא שר' אלעזר המודעי יסיים תפילתו ואז ביקש מחייליו להביא אותו אליו; **אֶמְרָ לִיָּה מַה אֶמְרָ לָךְ הָדִין פּוֹתָאֵי** מה אמר לך הגוי באמצע תפילת 18! **אֶמְרָ לִיָּה: לִית אֵנָּה יָדַע מַה לְחִישׁ לִי בְּאוּדִיָּנָאֵי** באמת באמיני יודע ולא שמעת ליה כלום דְּאֵנָּה בְּצְלוֹתֵי קַאִימָנָא עֵמְדַתִּי בַתְּפִלַת 18 – איך אוכל לשמוע!¹² **וְלִית אֵנָּה יָדַע מַה הָוָה אֶמְרָ. נִתְמַלָּא רוּגְזִיָּה לְבָן כּוֹזִיבָא** התרגז בר כוכבא על דודו, **יְהֵב לִיָּה חַד בְּעִיטָא בְּרַגְלִיָּה וְקִטְלִיָּה** נתן לו בעיטה אחת והרג אותו! **יָצְתָה בַּת קוֹל וְאֶמְרָה (זְכִירָה יָא, יוֹ): הוּי רַעִי הָאֶלִּיל עֲזָבִי הַצָּאן חָרַב עַל זְרוּעוֹ וְעַל עֵין יָמִינוֹ, אֶמְרָה לוֹ הַבַּת קוֹל: אֶתָּה סְמִיתָ זְרוּעֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְסִמִּיתָ עֵין יָמִינֵן אֶתָּה הִרְגַת אֶת**

ינוקא, שתלי ארזא שהיו נוהגים, כאשר נולד תינוק, לשתול עץ ארז; וכשנולדה ינוקתא [תינוקת], שתלי תורניתא היו שותלים עץ שיטה [מין ארז]⁷. וכי הוו מינסבוי וכאשר היו נישאים קייצי להו ועבדו גנא היו קוצצים אותם העצים שנשתלו עבור החתן והכלה בלידתם, ועושים מהם את החופה. **יומא חד הוה קא חלפא ברתיה דקיסר** יום אחד עברה שם בת הקיסר, **אתבר שקא דריספק** ונשבר דופן המרכבה בה נסעה – פנצ'ר בגלגל. **קצו ארזא ועיילו לה** קצצו [משרתיה] עץ ארז שנשתל עבור אחד מבני העיר, והכניסוהו במקום הדופן השבורה, וכתוצאה מכך נתכעסו מאוד אנשי ביתר – ומה עשו? **אתו נפול עלייהו, מחונהו** באו והתנפלו על בת הקיסר ומלוויה, והרגום. **אתו באו הרומאים ואמרו ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי (היהודים)! אתא עלייהו** בא הקיסר [אדריאנוס] על יהודי ביתר למלחמה⁸: **כאן באה הגמרא ומתארת את חורבן ביתר: הנביא מקונן: {איכה ב-ג} גִּדַע (הכרית הקבי"ה) בחרי אף כל קרן ישראל. א"ר זירא, א"ר אבהו, א"ר יוחנן: אלו שמונים [אלף] קרני מלחמה (ראשי גייסות, התוקעים בקרן לאסוף את צבאם) שנכנסו לכרך ביתר בשעה שלכדוה, והרגו בה אנשים ונשים וטף, עד שהלך דמן ונפל לים הגדול (התיכון)...**

באותו הזמן, היה מנהיג בעיר ביתר ששמו היה בר כוכבא¹⁰; לצבא של בר כוכבא, אומרים חז"ל, היו מתקבלים אנשים מיוחדים מאד – רק אדם שהיה מסוגל לעקור לעצמו את האצבע בנשיכה, היה מתקבל לצבא⁹.

אומר הירושלמי {מסכת תענית פ"ד ה"ה} – **תני ר' שמעון בן יוחי, עקיבה ר' היה דורש {במדבר כד} דרך כוכב מיעקב. דרך כוזבא מיעקב. ר' עקיבה כד הוה אמר דין הוא מלכא משיחא אמר, זהו מלך המשיח. א"ל ר' יוחנן בן תורתא, עקיבה, יעלו עשבים בלחייך כלומר, גם כשזה יקרה אחר זמן רב ועדיין בן דוד לא יבא.**

מספר המדרש {איכה רבה פרשה ב, אות ד} – **אמר רבי יוחנן (בראשית כז, כב): הקל קול יעקב, קול אדריאנוס קיסר שה'ג בביתר שמונים אלף רבוא בני אדם ושמונים אלף תוקעי קרנות היו צרין על ביתר, והיה שם בן כוזיבא, והיו לו מאתים אלף מקטעי אצבע, שלחו לו חכמים עד מתי אתה עושה לישראל בעלי מומין, אמר להם והיאך יבדקו, אמרו לו כל מי שאינו עוקר ארז מלבנון אל כתב באסטרטאיא שלף... ומה היה עושה בן כוזיבא, היה מקבל אבני פליטרא באחד מארכובותיו וזרקן והורג כמה נפשות, ועל זה אמר רבי עקיבא קד.**

אומר המהרז"ן – מקבל אבני בלסטרא. מה שזרק עליו האויב שהיה בא בכח גדול ולא די שלא היה מזיקו אלא שהיה מחזירו על האויב והורגם וזו היא גבורה כפולה ומכופלת.

כותב האברבנאל {שועות משיחו פ"ד} – והנה סיפור בן כוזיבא הי קצר אצלינו מאד ולא תמצא ממנו כי אם מעט מזער בתלמוד ובמדרשים. אבל בספרי דברי הימים אשר לרומיים, ראיתי אני דברים רבים ועצומים במלחמותיו מגבורת לבו ואכזריותו על האויבים; ושהוא הלך לאלכסנדריה של מצרים ועשה נקמה גדולה באוכלוסי רומי שהיו שם.

עשרות מיליוני בני אדם; עוד מספרים חז"ל, שהיו בביתר 500 בתי ספר, שהקטן ביותר מהם מנה 500 תלמידים!

⁷ **ברוך שאמר:** ולמה דוקא ארז? אומר הבן יהודיע – נראה זה לסימן טוב, ארז עולה מספר ד"פ 'בן', דחויב פריה רביה להביא זכר ונקבה הרי שנים, וצריך דאלו ג"כ יולידו ולא יהיו עקרות, הרי דור שני ג"כ שנים – נמצא הם ארבעה. ונ"ל נטיעה של הזכר ארז שראשו אות א', ונטיעה של הנקבה תורניתא שראשה תי"ו, זהו לסימן טוב שיתברכו החתן והכלה מן אל"ף ועד תי"ו, שהם כ"ב צינורות השפע, ולכן אומרים פסוקי אשת חיל בקדוש ליל שבת.

⁸ **ברוך שאמר:** וכמה זמן צר אדריאנוס הרשע על ביתר? אומרים חז"ל {איכה רבה א, א} – **שְׁלֹשׁ שָׁנִים וּמֵחָצָה הִקְיָה צַר אֲדְרִיאָנוֹס קִיסָר לְבֵיתָהּ.**

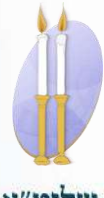
⁹ **ברוך שאמר:** ולמה מדגישה הגמרא את מספרם: א' המפרשים אומר, כיון שקודם הכניסה לעיר, הם מנו הרבה יותר!

¹⁰ **ברוך שאמר:** בברית הוא קיבל את השם 'כוזבא', לאחר מכן בשיאו, החליף לו ר' עקיבא את שמו ל' – 'כוכבא' ובסופו שהוא איכזב, שינו את שמו ל' – 'כוזיבא'.

¹¹ **ברוך שאמר:** עלינו לדעת, שאדריאנוס צר על ביתר 52 שנה לאחר חורבן בית שני – אז היתה ביתר בשיא תפארתה, עם עשרות מיליוני יהודים.
¹² **ברוך שאמר:** זה לא כמו בדור שלנו, שבאמצע 18 מדברים בטלפון ©; בספר של החזון איש מסופר, שבא אליו יהודי ביום כיפור לשאול שאלה בענין של פיקוח נפש. באותו זמן היה החזון איש באמצע תפילת 18; הוא ניגש אליו והתחיל לשאול אותו את השאלה – אבל החזון איש לא התעורר, הוא דפק לו על הכתף – והחזון איש לא זז. עד שהוא החל לנדנד אותו ופתאום התעורר החזון איש מהתפילה – "מה קרה?!" – כדי להוריד אותו מעולם התפילה שהוא היה שרוי בו, היו צריכים לנעוץ אותו!

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

Join us for Shabbat.

בס"ד ברוך שאמר

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "זאתחנו" - נושא: "הציפייה לאלוה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למניינם)).

שמרד במלכות רומי, מלך תרתין שנין ופלגא מלך על ישראל שתי שנים ומחצה. אמר להו לרבנן: אנא משיח! אני הוא המשיח! אמרו ליה החכמים לבר כוכבא: במשיח כתיב דמורח ודאין במשיח נאמר שהוא מריח ודן, נחזי אנן אי מורח ודאין נראה איפוא אנתו אם אכן אתה מריח ודן או לא. כיון דחזויהו דלא מורח ודאין כיון שראוהו שלא היה מריח ודן, ידעו שאינו המשיח וקטלוהו הרגוהו.¹⁶

אם אלה הדברים, נוכל לחזור בחזרה לגמרא במסכת ברכות: רבי יוסי היה א' מחמשת תלמידיו של רבי עקיבא, שנשאר אחרי מותם של כ"ב אלף תלמידיו.¹⁷

בא ר' יעקב אבן חביב בביאורו על העין יעקב [הכותב] ואומר, בשעה שנחרבה ביתר והתברר שבר כוכבא הוא לא המשיח; 52 שנה עמדה העיר ביתר וחשבו כולם שהנה, עוד רגע קט, מורה הקב"ה לבר כוכבא להתגלות, פתאום בא אדריאנוס וצר על ביתר ונשחטו 4 מיליון אנשים ובר כוכבא נהרג - נשבר רבי יוסי - "איך יכול להיות, הרביה שלי אמר שבר כוכבא הוא המשיח!" - מה עשה רבי יוסי? החליט ללכת ולעשות פעולות רוחניות' כדי להקים מחדש את חורבות ירושלים!

אומרת הגמרא [מסכת כתובות קיא, א] - שש שבועות השביע הקב"ה את ישראל, וא' מהן היא: **ושלא ירחקו את הקץ**.
אומר רש"י - **ושלא ירחקו את הקץ**. בעונם ל"א שלא ידחקו גרסינן לשון דוחק שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי.

כותב ר' יעקב אבן חביב - אמנם בפרוש מה שמע בחורבה וכו' אחר שיש ענין נסתר כתוב בדרך חידה, והוא, כי בראות רבי יוסי שכבר עברו ימים רבים אחר החורבן ועדיין משיח לא בא, נתן לבו ומחשבתו להתפלל על הענין כאשר עשה דניאל שאמר (דניאל ט, ב-ג) למלאות לחרבות ירושלים שבעים שנה: ואתנה את פני אל ה' האלהים לבקש תפלה ותחנונים בצום וישק ונאפר, והאמת שדורו של רבי יוסי היה אחר דורו של רבי עקיבא שנצטער על איחור ביאת משיח וטעה בימי מספר וחשב שכן כוזיבא היה משיח, ועל יסוד זה נבנה מאמר זה לר' יוסי, שפעם אחת נכנס להתפלל לחורבה לדרוש את ה' על חרבות ירושלים ומרוב דבקות נפשו בזאת המחשבה באה אליו השגה כדמות נבואה קטנה על ידי אליהו הנביא הקיים בגוף ונפש, ואמר לו בני מפני מה נכנסת לחורבה, כלומר מפני מה אתה מצטער בזאת המחשבה ח"ו כי אולי אפשר שתהיה כקורא תגר כנגד מדותיו יתברך, וגם דקדוק לשון 'מפני מה' המורה לשון תימה ולא אמר 'למה נכנסת'. והוא השיבו שאין כוונת מחשבתני זאת, רק להתפלל לפניו יתברך ימהר יחישה בנין חרבות ירושלים.¹⁸

כותב הספר **מסילות באגדה** [ח"א מאמר י"ב] - אמנם לא נחה דעתו של אליהו בתשובתו זאת. כי בהיות ועדיין לא בא מועד ועת לחננה, נמצא שבהתאמצו בתפלה הרי הוא כדוחק את הקץ. שעל כך באנו בברית השבועה [כתובות קי"א א וברש"י]: שלא יחוק את הקץ - שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי.

אפשר להוסיף, כי מאוחר יותר מצינו לאליהו עצמו שנכוה בחמין בענין זה. כמסופר בגמרא [ב"מ פה, ב] גילה לרבינו הקדוש שיש בעולם דוגמתן של אברהם יצחק ויעקב, והם רבי חייה ובניו; אומרת הגמרא: "כיון שנודע הדבר לרבי, גזר רבי תעניתא להתענות ולהתפלל. בתפילת התענית אחתינהו הוא הוריד לפני התיבה לר' חייה ובניו. אמר ר' חייה: "משיב הרוח" ונשבה זיקא רוח. אמר "מוריד הגשם" ואתא מיטרא ובא גשם. כי מטא למימר כשהגיע ר' חייה לומר "מחיה המתים", רגש עלמא הזדעזע העולם, והיה נראה שתחיית המתים עומדת להתרחש. אמרי

¹⁶ **ברוך שאמר**: ואיך מת בר כוכבא? אומר המדרש {איכה רבה שם}: **ואיתאוי רישיה** הביאו את ראשו של בר כוכבא לגבי אדריאנוס, אמר מאן קטליה לדין מי הרג אותי? אמר ליה חד גונתאי אנא קטלתי לדין כותי א' הרגו, אמר ליה זיל ואיתיה לי, אזל ואיתיה ואשפח עכנא כריכא על צואריה, אמר ליה אלו לא אלהיה קטליה לדין מאן הוה יכיל ליה, וקרא עלוי (דברים לב, ל): **אם לא פי צורם מכרם**.

¹⁷ **ברוך שאמר**: ובאגרת של רב שרירא גאון מובא, שכל כ"ב אלף תלמידיו של רבי עקיבא מתו בעיר ביתר!

¹⁸ **ברוך שאמר**: פירוש, כדי לנסות ולהחיש את הגאולה!

ר' אלעזר המודעי - הוא מקור הכוח של ישראל, ולא המאתיים אלף קצוצי האצבעות שלך! לפיכך זרעו של אותו האיש יבוש תיבש ועין מינו פהה תכהה - מעתה כל כוחך יגמר! מיך גרמו עונות ונלקדה ביתר ונהרג בן כוזיבא... היו הורגים בהם¹³ עד ששקע הסוס בדם עד חטמו, והיה הדם מגלגל אבנים של ארבעים סאה [מרוב כמות הדם שנשפכה] והולך בים ארבעה מילין. ואם תאמר שקרובה לים, והלא רחוקה מן הים ארבעה מילין. וקרם גדול היה לו לאדריאנוס שמונה עשר מילין שמונה עשר מילין, כמון המרחק מטבריא לצפורי, והקיפו גדר מהרואי ביתר¹⁴, ולא גזר עליהם שיקברו עד שעמד מלך אחד וגזר עליהם ויקברום - ומתי זה היה? בט"ו באב!

נשאלת השאלה - על מה ולמה נהרגו 4 מיליון מתושבי ביתר??
אומרים חז"ל {ירושלמי תענית פ"ד שם} - **תני, ר' יוסי אומר, מ"ב שנה עשת נשאה ביתר לאחר חרבן בהמ"ק**. ולמה חרבה? על שהדליקה גירות של שמחה לאחר חורבן בהמ"ק. ולמה הדליקה גירות? שהיו בוליוטי אנשים חשובים (בריונים) של ירושלים יושבים באמצע המדינה, וקדו דהוון אמרין ליה היו אומרים לו בגין דשמעינו עלך דעת בעי מתעבדה ארכינטס ובולבוסטס כיון ששמענו עלך שאתה רוצה להיות שר ומשול והוא אמר לון לית בדעתי ואותו אדם היה אומר להם אין בדעתי כלל. והמשיכו לומר לו: **בדיל דשמעינו עלך דאת בעי מזבנה אוסיא דילך** כיון ששמענו שאתה רוצה למכור את השדה שלך **והוא אמר לון לית בדעתי** היה אומר להם אין בדעתי כלל. **והוה חבריה א"ל והיה חבירו אומר לו: מה את בעי מן דין מה אתה רוצה ממני? כתוב ואנא חתם כתוב ואני אחתום. והוה כתוב וחבריה חתם** והיה כתוב וחבירו חותם. והיו מדברים בקול רק שהאנשים סביב ישמעו שבענין מכירת השדה הם מדברים והוון משלחין אוניתא לבר בייטה ואמרין ליה: **אין אתא פלניא מעול לאוסיא דידיה לא תשבקינה דהיא זבניה גבן** והיו שולחים את השטר לבית הממונה על השדות ואמרו לו אל תתן לפלוני לרדת לשדה כי הוא מטר אותה לי - וכך היו מנשלים את תושבי ביתר מהשדות שלהם. **וכיון דהוה שמע מינהון כן הוה אמר** כיון ששמע כך, היה אומר: **הלוואי איתבר רגליה דההוא גברא ולא סלק לירושלם** הלוואי ורגלו היתה נשברת ולא היה עולה לירושלים. ומתוך שנאו מה שנעשה להם, שמחו על חורבן ירושלים על כך שהתפטרו מאותם הבריונים.

רבי עקיבא היה בטוח שאותו 'בן כוזיבא' הוא משיח¹⁵.
אומרת הגמרא [מסכת סנהדרין צג, ב] - מלך המשיח עתיד להתברך בשש ברכות; **דכתיב {ישעיה יא-ב}** על המלך המשיח: **ונחה עליו רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה' וגו'**, הרי כאן שש מעלות (חכמה, בינה, עצה, גבורה, דעת, יראת ה'). **וכתיב בפסי** הבא בענין המשיח נאמר: **{ישעיה יא-ג} והריחו ביראת ה'** ופסוק זה צריך ביאור, מה פירוש "והריחו"? ... **רבא אמר: דמורח ודאין** שיהא מריח ודן, כלומר, ש"והריחו" הוא מלשון ריח, שיוכל המלך המשיח להריח את האדם ולדעת אם הוא זכאי בדינו או חייב, שיבין ברוח הקודש את אמיתות הדבר, ולא יצטרך לדון על פי טענות בעלי הדין והעדויות בלבד, **דכתיב** שנאמר בהמשך הענין **{ישעיה יא-ג} ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח, {ישעיה יא-ד} ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי ארץ** הרי שלא יזדקק למראה עיניו ולמשמע אזניו כדי לשפוט בצדק. **בר כוזיבא** שמעון בר כוכבא,

¹³ **ברוך שאמר**: מסי' ההרוגים הקטן ביותר שמופיע בחז"ל, הוא כארבעה מיליון הרוגים היו בביתר!

¹⁴ **ברוך שאמר**: תמיד חשבתי שהגופות שלהם נשאר שולמים עד שהובאו לקבורה. אמר **האבודרהם** {הלכות ב.מאן] מביא דבר חידוש, שגופותיהם היו למאכל הצפורים, וז"ל: שברכת הטוב והמטיב ביבנה תקנוה ב"ד של רבן גמליאל הזקן שביבנה תקנוה על הרוגי ביתר שהיתה עיר גדולה לאלהים והיו בה אלפים ורבות מישראל... ואח"כ גברה מלכות רומי עליהם ולכדום ונהרגו כולם ואז נדענה לגמרי קרן ישראל ונשארה נבלתם מאכל לעוף השמים וכן ריב והיתה חרפה גדולה לישראל בדבר עד שישבו רבן גמליאל ובית דינו כמה ימים בתעניות ובזבז אוצרות אבותיו עד שניתנה להם רשות לקברם, ואז תקן ברכת הטוב והמטיב על רוב הטובה הזאת.

¹⁵ **ברוך שאמר**: הגאון ר' משה שפירא זצ"ל, כתב במאמרם שלו שרבי עקיבא לא טעה - הוא אכן היה מועמד להיות משיח; בר כוכבא היה אדם גדול מאד, רק שבסוף הוא טרח.

* - אין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שכרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

Join us for Shabbat.

בס"ד ברוך שאמר

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "וַתַּחֲנוּן" - נושא: "הציפיה לאולה" או לפי הידברות: "המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למניינם)).

להתפלל, אולי אוכל לתקן אחת מהנה אשר בעבורה נחרבה ירושלים ...
"בא אליהו זכור לטוב ושומר לי על הפתח" - על מפתח שפתי ...
לאחר שסיימתי תפילתי אמר לי: שלום עליך רבי, ולכאורה איפכא מסתברא, לפי הענין היה לו לרבי יוסי לפתוח תחלה ולומר שלום עליך רבי ומורי! אלא יען שראה אליהו שכל כוונת רבי יוסי למלאות חרבות ירושלים, וליישר כל ארחות פרוצות כמעט אי אפשר, והתפלל מקירות לבו אולי אפשר לו לבנות חורבה אחת מאשר פרוצו. ואמר לו: אם רצונך לבנות את אשר הרסו - שלום עליך רבי, היה מוטל עליך להתאזר ולהתאמץ בכל תוקף ועוז לעשות שלום, ועל ידי השלום כל הדרכים מתוקנים²⁰ ...

"ואמרת"י לו 'שלום עליך רבי ומורי', עליך משפט וחובה להרבות שלום בעולם, ובלתך אין אדם צדיק בארץ אשר בכח גבורתו לעשות שפה אחת ודברים אחדים, כי אם אתה לבדך, כמו ששנו חכמים {עדיות ח, ז} שאין אליהו בא אלא לעשות שלום בעולם²¹.
אמר לי 'מפני מה נכנסת לחורבה זו', רצ"ל הא אמרו רז"ל שהשביע הקב"ה את ישראל שלא ידחקו את הקץ, ופרש"י "שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי". אמרתי לו: להתפלל, לא הרביתי בתחנונים יותר מדאי כי אם לתפלה ...

ואמר לי 'היה לך להתפלל בדרך', כלומר ע"י תשובה דמתקריא דרך, כמו שאמר הכתוב {תהלים כה, ח} 'טוב וישר ה' על כן יורה חטאים בדרך' ופרש"י בדרך היינו תשובה. ואמרת לי: 'מתיירא הייתי שמא יפסיקו בי עוברי דרכים', אנשים שאינם רוצים בתשובה, כמו שאמר הנביא {עמוס ה, י} 'שנאו בשער מוכיח ודובר תמים יתעב' ...

לסיכום הדברים נשוב לדברי "הכותב" בעין יעקב: "וכאשר ראה רבי יוסי שאליהו רמוז לו ענינים גדולים, בא למנותם אחד לאחד למצוא חשבון.

וגם על דרך הנסתר בא לרמוז שלמד ממנו ג' דינים מחודשים בענין התבודדותו: האחד 'שאינן נכנסין לחורבה', רמז שלא יכניס אדם מחשבתו לשאלו טעם לאריכת ימי המשיח, גם שלא להיות ממחשבי קצין, רק 'אם יתמהמה חכה לו' [ובספר חזון למועד הנ"ל כתב: "למדתי שאין נכנסין לחורבה, שאין נכנסים בעובי קורה לדחוק את הקץ, 'אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא לא יאחר'].

ויתפלל לפניו יתברך על קיום העמדתנו בגלות הארוך. ולזה תקנו לנו אנשי כנסת הגדולה ברכת 'ראה נא בעינינו וחותרם בה' גואל ישראל' [בלשון הווה], ואין הכוונה בו אל גאולה ממש, אלא על הצלתנו מצרות הגלות, כי כן פירשו המפרשים במסכת מגילה (זו ב וברש"י).

הגאון מליסא זצ"ל (נחלת יעקב על ברכות) הוסיף פירוש לפירושו: "והשיב שירא פן יפסיקוהו עוברי דרכים, כלומר עוברי דרך השי"ת דהיינו שונאי ישראל, פן מחמת הגזירות יפסיקו אותנו מהשי"ת, כי היסורים מעבירים על דעת קונם, ולכך אני מתפלל למהר הגאולה.

על זה השיב לו אליהו: 'היה לך להתפלל תפלה קצרה', פירוש שהיה לך להתפלל רק תפלה זו שהשי"ת יחזוק אותנו בימינו שלא יפסיקונו מהשי"ת. כי על ביטול הצרות אין לו להתפלל, כי לפעמים היסורים הן לטובה לכפרת עונות, ואדרבה יש לשמוע ביסורין.

לאחר הדברים האלה, הגענו לדברי היב"ת קולי' - "אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין האומות. ואמר לי: חייך וחי ראשך, לא שעה זו בלבד אומרת כך אלא בכל יום ויום שלש פעמים אומרת כך, ולא זו בלבד, אלא בשעה שישירא נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונין יהא שמי הגדול מבורך, הקב"ה מנענע ראשו ואומר: אשרי המלך שמקלסין אותו

אמרו ברקיעא "מאן גלי רזיא בעלמא מי הוא זה שגילה סודות בעולם [התחתון], וגילה לבני האדם איך אפשר להביא בתפילה את תחיית המתים?" אמרי: "אליהו הוא זה שגילה לרבי את כח התפילה המיוחד של ר' חייא ובניו". אתוהו לאליהו מחיוהו שתין פולסי דנורא הביאו את אליהו והלקוהו ששים מלקות של אשי". שנענש על שגילה רז זה שעל ידה כמעט הביאו את הגאולה ותחיית המתים קודם זמנה.

על כן אמר לו: 'היה לך להתפלל בדרך'. שרמו לו כי עדיין לא הגיע העת ההיא, ודי לו שיתפלל 'בדרך', שראוי ומחויב אצלו להתפלל על קיום והעמדת ישראל בכל ימי אורך הגלות הדומה לדרך. ואל יחשוב את עצמו כאילו הוא קרוב לעיר, ומהרה יגיע למחוז חפצו.

נס לו רבי יוסי, שאך הוא לא נתכוין בתפלתו אלא בשביל רווחתם של ישראל, ולזה השיב לו שהוא ירא מעוברי דרכים שזה דרך משל על ריבוי המעיקים המתחדשים תמיד בהיותנו גולים בין העובדי כוכבים מצד גזירותם הקשות נגד עם ה' אלה גם לבקשת צרכי הגוף ההכרחיים, וכל זה יתבטל בזמן הגאולה על דרך אמרם {שבת ל, ב} עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת, שנאמר {תהלים עב, טז} יהי פסת בר בארץ וגוי, ואין זה כפשוטו ממש, רק לומר כי בימים ההם יושבי ארץ ישראל ישיגו לחם לאכול ובגד ללבוש בלי יגיעה ועמל ומלאה הארץ דעה את ה'.

כי גדול החשש 'שמא יפסיקו עוברי דרכים' בינינו לבין אבינו שבשמים, שרוב הצרות והגזרות יעבירו אותנו מדרך התורה והיהדות, ועד עת קץ לא יהא את מי לגאול חיי.

חזר אליהו ואמר לו שמכל מקום לא היה לו להרבות בתחנונים יותר מדי: "היה לך להתפלל תפלה קצרה, שהאמת שכפי צרות הגלות אין מקום להתפלל תפלה ארוכה, רצ"ל רבת הכמות, אלא קצרת הכמות ורבת האיכות".

באופן זה, ובסגנון אחר קצת, מצינו עוד שני דרכים נפלאים בשמועה זו:

בעוללות אפרים {מאמר ל} כתב: "ורצה במאמר זה, שרבי יוסי נתן עיניו ולבו על אורך גלות החל הזה, והתפלל על הגאולה. אך שלא ראה בישראל שום זכות שיתלה בו סיבת השאלה, והיה תולה בחורבן המקום הקדוש, לומר שאם ישראל חטאו ואינם כדאים הנה המקום הקדוש מה פשעו ומה חטאתו ... זה שאמר "ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים", היינו לתלות סיבת השאלה והבקשה בחורבן המקום.

ובא אליהו ... "מפני מה לא התפללת בדרך", רצ"ל היה לך להתפלל שירה ה' חטאים בדרך, [ואם עושין תשובה מיד נגאלים]. אמר לו 'מתיירא הייתי שמא יפסיקו בי עוברי דרכים', המה הרשעים שנקראו עוברי דרך ה', ורצה בזה שחשבת שיש בישראל עושי רשעה וגדול עוונם מנשוא, עד שכפי שורת הדין ינעול בעדם הקב"ה שערי תשובה.

אמר לי [אליהו הנביא]: "היה לך להתפלל תפלה קצרה", רצ"ל שיעשה הקב"ה בעבור שמו הגדול המחולל בין הגוים שיאמרו שקצרה יד ה' מהושיע, כמו שנאמר {ישעיה נ, ב} הקצור קצרה ידי מפרדות וגוי.

או יאמר: תפלה קצרה, שהיה לך [בתפלתך] להליץ בעד ישראל שמקוצר רוח קצרה דעתם מהבין האמת, כי הגלות מעבירים על דעת קונם וגורם שאבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם. כמו שנאמר {שמות ו, ט} 'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה'.

הגאון מוה"ר אלעזר פלקס זצ"ל¹⁹ [חזון למועד חזיון ה] דרוש דרש באריכות נפלאה, ונביא בזה תמצית דבריו. אחר שהאריך להביא המאמרים {שבת קי"ט} מפני מה חרבה ירושלים, ושאלבא דאמת כולוהו איתנייהו דהא והא גרמא להו. כתב, כי חשב רבי יוסי בלבו: "לתקן כל חטא חטאה ירושלים כמעט מעוות לא יוכל לתקן, כי מי יוכל לתקן כל אלה. והיינו דאמר 'פעם אחת הייתי מהלך בדרך' - רצ"ל שהלך בדרכי העיון בלבו למצוא איזוהי דרך ישכון אור ישראל במעמדן להשב שכנתו לציון. 'ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים

²⁰ ברוך שאמר: פירוש, אמר לו אליהו הנביא - ראיתי שנכנסת לחורבה על מנת לתקן את סיבת החורבן, לכן אמר לו: "שלום עליך רבי" - עליך לעשות שלום בין היהודים!, שבגלל שנאת חינם נחרב הבית.

²¹ ברוך שאמר: פירוש, אמר לו רבי יוסי: "התפקיד שלי לעשות שלום!!" - זה היה התפקיד שלך לעשות שלום!! - ולכן נקט בלשון 'שלום עליך רבי ומורי'

¹⁹ ברוך שאמר: נכדו של בעל הכלי יקר.

* - ואין למו מכשול - נא לא לעיין בעלונים בזמן התפילה ובזמן קריאת התורה שלא יצא שחרו בהפסדו. * נא לא לטלטל במקום שאין בו עירוב כהלכה.

העלון טעון גניזה

Join us for Shabbat.

משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת "ואתחנן" - נושא: "הציפייה לאלוהים או לפי הידברות: המסתורין של ליל ט"ו באב" - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א (נמסר בשנת ה-תשע"ט (2019 למנינים)).

שנקרא 'ידיד' דכתיב {שמואל ב יב-כה} וישלח ביד נתן הנביא ויקרא שמו ידידיה בעבור ה'. בן ידיד, זה אברהם, דכתיב שהקב"ה אמר לאברהם {יזמיה יא-טו} מה לידידי בביתני? ויבנה ידידי, זה בית המקדש, דכתיב אודות המקדש {תהילים פד-ב} מה ידידות משכנותיך. 'לידידי', זה הקב"ה, דכתיב {ישעיה ה-א} אשירה נא לידידי. בחלקו של ידיד, זה בנימין, שנאמר {דברים לג-יב} לבנימין אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו. ויתכפרו בו ידידים, אלו בני ישראל דכתיב {יזמיה יב-ז} נתתי את ידידות נפשי בכף אויביה.

כיום אין לנו עדיין בית המקדש ולכן אין לנו אפשרות להביא קרבנות. אבל יש לנו אפשרות אחרת, לומר את סדר הקרבנות;

אומרת הגמרא {מסכת מנחות קי, א} - אמר ריש לקיש: מאי דכתיב מהי כוונת הכתוב {ויקרא ז-ז} זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם? כתוב זה בא ללמדנו, שכל העוסק בתורה הרי זה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. אמר רבא אם אכן בא כתוב זה ללמדנו כדרשת

ריש לקיש, שלימוד תורה הוא רק כאילו הביא הלומד קרבנות אלה, האי זה שכתוב לעולה למנחה אין לו משמעות, שכן לאיזה צורך נכתבה ה"ל בתפילות אלה? עולה ומנחה וחטאת ואשם מיבעי ליה היה לו לומר, ב"י החיבור ובל"ל "לא אלא אמר רבא שמשמעות האות "ל" בכתוב זה היא "במקום" וכך יש לדרשו: כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה ולא אשם שכן לימוד התורה בא במקום הקרבת הקרבנות. אמר רבי יצחק: מאי דכתיב {ויקרא ו-יח} זאת תורת החטאת והאת תורת האשם? פירוש, שכל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

אם היה לנו היום בית מקדש, כולנו היינו רצים לירושלים להקריב קרבנות. אבל היום יש לנו את האפשרות לומר את סדר הקרבנות בתפילת שחרית ומנחה, ומעלה עלינו הכתוב כאילו הקרבנות קרבנות; תפילת שחרית לא מתחילה ב- "כי בא סוס פרעה". תפילה מתחילה ב'פתח אליהו' - ועוברת לסדר הקרבנות וכו'! אבל יש לנו אפשרות נוספת, לעלות את התפילות שלנו מנק' ה - 0 לנק' ה - 50 - ואידך?? ע"י עניית "אמן יהא שמה רבא" בכל כוחנו!

כתוב במפרשים ובספרי החסידות, שהחל מט"ו באב אפשר וצריך לברך א' את השני בכתובה וחתומה טובה. עלינו לדעת שיום ט"ו הוא יום גדול מאד - ולכן לא סתם אמרו לנו חז"ל, "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכוליו הפפורים". אין לנו מושג כמה אנשים חולים יש בתוך עם ישראל - כמה אנשים צריכים ישועות בשידוכין - בפרנסה - בשלום בית וכו'. יום ט"ו באב הוא יום שפותח שערי פרנסה - שערי שמחה - שערי ולדות וכו'.

בביתו. כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם";

נחזור בחזרה לדברי הגאון מוילנא שאומר - ודי זהב סוד כח וכמו מה שאמרו רז"ל {שבת קי"ט ע"ב} כל העונה איש"ר בכל כחו מקרעין לו גזר דינו של ע' שנה שהוא שם אלהים בנקודותיו סוד יוסף וסוד ושם עירו פער. כי שם יש כח כמ"ש בזהר על פסוק "ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' כו" כי שם ב' פעמים יד', והם ב' ידיים וזהו "די זהב" שני פעמים י"ד.

בפרשת ויצא, מגיע יעקב אבינו להר המוריה והקב"ה משקיע לו חמה שלא בעונתה. הוא נעצר בהר המוריה ומתפלל תפילת ערבית. לאחר מכן הוא מכין לו אבנים והולך לישון.

אומרת התורה: {בראשית כח, יב} ויחלם ויהנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה ויהנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו.

אומר רש"י - זה אם בית אלהים. אמר רבי אלעזר בשם רבי יוסי בן זמרא הסלם הזה עומד בבאר שבע ואמצע שפועו וזמרא מגיע כנגד בית המקדש, שבאר שבע עומד בדרומה של יהודה, וירושלים בצפונה בגבול שבין יהודה ובנימין, ובית אל היה בצפון של נחלת בנימין בגבול שבין בנימין ובין בני יוסף, נמצא סלם שרגליו בבאר שבע וראשו בבית אל מגיע אמצע שפועו נגד ירושלים.

שואל הרמב"ן - מה טעם להיותו כנגד בית אל והאמצע איננו מורה על דבר יותר מכולו?

שואל המהר"ל {גור אריה, ויצא} - וקשה מאי קדושתו של אמצע הסולם שהיה הסולם מכוון כנגדו, בשלמא ראש הסולם או רגלי הסולם במקום שהסולם שם עומד יש קדושה אבל במקום אמצע הסולם מאי חשיבות איכא?

מביא המהר"ל דברי גמרא במסכת כתובות;

אומרת הגמרא {מסכת כתובות ה, א} - דרש בר קפרא: גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ דאילו במעשה שמים וארץ כתיב {ישעיה מח-יג} אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ואילו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב {שמות טו-יז} מכוון לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כווננו ידיך.

אומר הספר פרדס שדי, הארץ שנקראה "ידי יסדה ארץ" זו נק' ה - 0 - החומר. "וימיני טפחה שמים" - זו נק' ה - 50. ונק' האמצע נקראת 'כ"ה' = 25 - ולמה? היות ובית המקדש מופיע לראשונה אצל אברהם אבינו, כמ"ש {בראשית כב, ה} ואני והנער נלכה עד כה וגו';

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה מג, אות ח} - מהיכן זכו ישראל לברכת פהנים, רבי יהודה ורבי נחמיה ורבנן, רבי יהודה אמר מאברהם {בראשית טו, ה}: פה יהיה זרעך, {במדבר ו, כג}: פה תברכו את בני ישראל. רבי נחמיה אמר מיצחק, שנאמר {בראשית כב, ה}: ואני והנער נלכה עד כה, לפיכך אמר המקום פה תברכו את בני ישראל. ורבנן אמרי מיעקב, שנאמר {שמות יט, ג}: פה תאמר לבית יעקב, וינגדו פה תברכו את בני ישראל.

אומר הספר שערי אורה, ואיך נקרא הבנאדם שעובד בבית המקדש? 'פה' - שלוקח את ה - 'כ"ה' = 25 ומרומם אותו ל - 'י' = 50! לכן תפקידנו לקחת מן - 0 שכולל את הדומם - המלח, את הצומח - העצים, את החי - הקרבן, ואת המדבר - האדם, ושולחים אותו לכה"ן ל - 25, ששולח אותו ל - 50 - זה מה שנאמר {שמות טו, ז} מקדש ה' כווננו ידיך - חיבור של שני ידים זהו היסוד של ה'כח', וזה כוונת דברי הגאון מוילנא, ידי זהב פירושו ב' פעמים יד.

עפ"י הדברים האלה, נוכל להבין למה התכוון המגלה עמוקות בדבריו: כתב הבית יוסף {או"ח סי' נ"ו} - ורבינו הגדול מהר"י אבוהב ז"ל כתב וזה לשונו: מצאתי כתוב שעניית הקדוש יש אומרים שאין אנו מחוייבים לענות אלא עד עלמיה ולזה אמרו שיש בעניית הקדוש ז' תיבות וכ"ח אותיות כמו שיש בפסוק ראשון של תורה [בראשית ברא וגו'] ובפסוק שלפני עשרת הדברות [כ, א] ויברך אלהים את כל הדברים האלה לאמר ולזה רמזו באמרם העונה אמן יהא שמה רבא בכל כחו לכוין בכ"ח אותיות ומנין אותיותיו כ"ח ולכן צריך לאמרם בכת...

אומרת הגמרא {מסכת מנחות ג, א} - יבא ידיד בן ידיד ויבנה ידיד לידיד בחלקו של ידיד ויתכפרו בו ידידים. יבא ידיד, זה שלמה המלך